

Силабус

Методика навчання предмета (англійська мова і зарубіжна література).

Модуль 3. Навчання фонетики, граматики та лексики англійської мови

2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (англійська мова та література)»
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)
Спеціалізація	014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань	01 Освіта\Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Ірина ШКОЛА
Кафедра	іноземних мов і методики викладання
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-in-mov/composition-kaf-in-mov/shkola/

Контактний телефон

E-mail викладача ireneshkola@gmail.com

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6 / 180 год.	очна (денна)	30 год.	30 год.	120 год.	екзамен
	заочна (дистанційна)	8 год.	8 год.	164 год.	

Семестр: осінній

Мова навчання: English

Ключові слова: цілі, зміст, принципи, засоби навчання англійської мови (АМ); іншомовна лексична/ граматична/ фонетична компетентність; навичка і уміння; мовленнєва діяльність (МД); вправа і завдання; прийом і метод; фрагмент уроку АМ в школі; контроль та оцінювання; індивідуалізація і диференціація навчання АМ.

Мета та завдання курсу: забезпечення теоретико-методичної підготовки здобувачів вищої освіти до професійної діяльності вчителя англійської мови в аспекті формування знань про сучасні підходи до формування фонетичної, граматичної та лексичної компетентностей учнів, розвитку інноваційного методичного мислення та набуття практичних навичок організації освітнього процесу з урахуванням принципів Нової української школи.

Завданнями вивчення дисципліни є:

Формування комплексної теоретико-методичної компетентності через створення широкої теоретичної бази, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання фонетики, граматики та лексики у контексті НУШ, інтегруючи методичні знання з психолого-педагогічними та філологічними дисциплінами для розуміння змісту і структури педагогічної діяльності;

Розвиток інноваційного методичного мислення на базі одержаних теоретичних знань для творчого вирішення методичних завдань у сучасному освітньому процесі, включаючи цифрову інтеграцію, диференціацію та компетентнісний підхід;

Формування практичної готовності до професійної діяльності через розвиток навичок проектування, організації та оцінювання навчального процесу з урахуванням вікових особливостей учнів та принципів НУШ.

Компетентності та програмні результати навчання:

ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати контроль і об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання, навчати учнів взаємо та самооцінюванню.

ПК 2. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти професійнометодичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 3. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови.

РН 2. Демонструвати вміння навчати учнів державною та іноземною мовами; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмета та інтегрованого навчання.

РН 3. *Визначати* освітні цілі, *планувати та проєктувати* навчальний процес на основі компетентнісного підходу з урахуванням освітніх потреб учнів; *застосовувати* форми, методи та засоби навчання предмета.

РН 4. Добирати та застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування ключових і предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

РН 7. *Застосовувати* систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, *оперувати* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН 9. *Застосовувати* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 2. Складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 3. *Обирати* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 4. *Оцінювати* ефективність навчальних матеріалів та вміння адаптувати їх до конкретного освітнього контексту.

Зміст курсу:

TOPIC 1: FOUNDATIONS AND DEVELOPING PHONETIC COMPETENCE

This foundational topic establishes the theoretical and practical framework for developing phonetic competence within the New Ukrainian School (NUS) educational paradigm. Students explore evidence-based approaches to pronunciation instruction, integrating cognitive development theory with age-appropriate methodological practices.

Key Components:

NUS Framework Integration: Understanding competency-based language learning principles, student-centered approaches, and cross-curricular connections within Ukraine's educational reform

Systematic instruction in articulatory phonetics, phonological awareness, suprasegmental features (stress, rhythm, intonation), and connected speech phenomena

Age-appropriate phonetic instruction considering the critical period hypothesis, developmental readiness, and learning style variations

Technology-enhanced pronunciation tools, mobile applications, audio-visual resources, and interactive phonetic software

Structured peer teaching sessions focusing on phonetic skill demonstration, feedback provision, and reflective practice

Formative and summative assessment techniques for pronunciation accuracy, fluency development, and phonetic awareness

Practical Applications: Creating phonetic drills, designing pronunciation games for different age groups, developing listening discrimination activities, implementing corrective feedback techniques, and analyzing textbook phonetic content presentation.

TOPIC 2: METHODOLOGY FOR BUILDING GRAMMATICAL COMPETENCE

This comprehensive topic addresses systematic grammar instruction through communicative and form-focused approaches, emphasizing meaningful context and functional language use within the NUS competency framework.

Key Components:

Understanding morphosyntactic development, interlanguage theory, and grammar acquisition processes

Comparative analysis of traditional (deductive), inductive, guided discovery, and task-based grammar instruction

Planned focus on form, incidental focus on form, corrective feedback strategies, and consciousness-raising activities

Embedding grammatical structures within meaningful communicative contexts, authentic materials, and real-world applications

Grammar-focused applications, interactive exercises, corpus linguistics tools, and digital gaming for grammar practice

Developmental considerations for elementary vs. secondary learners, scaffolding techniques, and differentiated instruction

Practical Applications: Designing communicative grammar tasks, creating interactive grammar games, developing form-focused activities, implementing peer correction techniques, microteaching grammar lessons, and evaluating grammar presentation methods in textbooks.

TOPIC 3: METHODOLOGY FOR DEVELOPING LEXICAL COMPETENCE

This topic focuses on systematic vocabulary acquisition strategies, emphasizing depth and breadth of lexical knowledge within cultural and communicative contexts aligned with NUS principles.

Key Components:

Understanding vocabulary depth vs. breadth, collocational knowledge, word formation processes, and semantic relationships

Explicit vs. incidental learning, mnemonic devices, cognitive strategies, and metacognitive awareness development

Culture-specific vocabulary, pragmatic appropriateness, and cross-cultural communication considerations

Spaced repetition systems, vocabulary applications, online dictionaries, and corpus-based learning resources

Creating semantic fields, topic-based vocabulary units, and cross-curricular lexical connections

Developmental vocabulary acquisition patterns, concrete vs. abstract concept introduction, and visual support systems

Practical Applications: Building thematic vocabulary units, designing vocabulary games and activities, creating digital flashcard systems, developing word association exercises, implementing vocabulary journals, and microteaching vocabulary lessons.

TOPIC 4: ASSESSMENT, DIFFERENTIATION AND INTEGRATION

This culminating topic synthesizes assessment methodologies, differentiated instruction techniques, and integrated skills approaches, emphasizing holistic language development within the NUS competency-based framework.

Key Components:

Formative vs. summative assessment, diagnostic testing, portfolio assessment, peer evaluation, self-assessment, and competency-based grading

Multiple intelligences theory, learning style accommodation, ability grouping strategies, and individualized learning plans

Combined skills activities, project-based learning, task-based language teaching (TBLT), and cross-curricular connections

Reflective practice, action research methodology, peer observation, and continuous improvement strategies

NUS Implementation: Competency-based curriculum design, student agency promotion, and 21st-century skills integration

Practical Applications: Designing comprehensive assessment rubrics, creating differentiated activity sets, developing integrated skills projects, implementing microteaching sessions with peer evaluation, conducting action research projects, and creating professional development portfolios.

Методи навчання: мозковий штурм, дискусія, метод проблемного викладення матеріалу, евристична бесіда, проєктний метод, професійно орієнтована гра, мікророзкладання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Політика освітнього компонента ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятій в Університеті (<https://surl.lt/ijysjw>). Не допускаються будь-які види академічного плагіату, фальсифікація та фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

При використанні ГШІ необхідно дотримуватись університетського положення (<https://surl.lt/pumbpl>) – при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов. Забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів. Забороняється його використання в контрольованому середовищі під час проведення іспиту.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка, інтерактивні онлайн платформи, платформа ZOOM/

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

За весь курс здобувач отримує максимум 100 балів (підсумкова оцінка). До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності (включно з рубіжним контролем і контролем

самостійної роботи);

40 балів – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	20	
Підсумковий контроль		
Екзамен	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

1 = F (критично низький рівень)

2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання)

3 = E (задовільно)

4 = D (задовільно+)

5 = C (добре)

6 = B (добре+)

7 = A (відмінно)

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практик}} = (A \div B) \times 40$$

Де:

N_{практик} = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40)

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях (105 балів)

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 20$$

Де:

N_{сам} = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 20)

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу (105 балів)

20 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	F – FX	E – D	C – B	A
Екзамен:				
Теоретичні питання (2)	5	10	15	20
Практичне завдання	5	10	15	20
Максимальна кількість набраних балів	10	20	30	40

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (60+40=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:**Основні**

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф. Методика навчання іноземних мов і культур/ за заг. редакцією С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с. [Режим доступу](#) .
  2. Методика викладання англійської мови: навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод І. В. Умань: Візаві, 2018. 65 с.
  3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
  4. Освітня типова програма «Методика навчання англійської мови». Освітній ступінь бакалавра. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 126 с.
  5. Harmer, J. The Practice of English Language Teaching (5th Edition). Pearson Longman, 2015. P. 364 – 378
Відкритий доступ: Internet Archive: https://archive.org/details/practiceofenglis0000harm_d212/Academia.edu:
https://www.academia.edu/16486910/The_Practice_of_English_Language_Teaching_by_Jeremy_Harmer
  6. Richards, J. C. Approaches and Methods in Language Teaching (3rd Edition). Cambridge University Press, 2014.
  7. The Journey from an English Learner to an English Teacher. На шляху до професійної майстерності: від студента до вчителя : навчальний посібник до курсу «Методика навчання англійської мови» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Калініна Л. В., Щерба Н. С., Прокопчук Н. Р., Кузьменко О. Ю., Григор'єва Т. Ю. ; за ред. Н. С. Щерби. – Житомир : Вид-во "Євроволинь", 2022. –296 с.
  8. Thornbury, S. How to Teach Grammar. Longman, 1999. Відкритий доступ: Twirpx: <https://www.twirpx.com/file/121570/> Dokumen.tips: <https://dokumen.tips/documents/how-to-teach-grammar-thornbury-569a25de2819d.html>
  9. Thornbury, S. How to Teach Vocabulary. Longman, 2002. Відкритий доступ: Twirpx: <https://www.twirpx.com/file/121590/>
- Нормативні документи та програми МОН України**
10. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 5–9 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова. 2017. [Режим доступу](#)
  11. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10–11 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова. 2018–2019. [Режим доступу](#)
  12. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти Нової української школи / Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М. 2021. [Режим доступу](#)
  13. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року). [Режим доступу](#)

14. Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти в контексті реформи НУШ.

[Режим доступу](#)

Міжнародні стандарти

15. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. Provisional edition, Council of Europe, 2017. 230 p.

[URL](#)

Додаткові

1. Вишневецький О. І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 206 с.
2. Дмитренко Н., Панченко В., Школа І. Роль рефлексії у процесі педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови. Journal of Cross-Cultural Education. 2025. № 5. С. 38-45. doi: <https://doi.org/10.31652/2786-9083-2025-5-38-45>
3. Дмитренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. (2024). Вплив соціально-емоційного навчання на результати формульованого оцінювання майбутніх учителів англійської мови. Інноваційна педагогіка, 72, 53-60. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.8>
4. Дмитренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. Застосування прийомів соціально-емоційного навчання у формульованому оцінюванні майбутніх учителів англійської мови. Молодь і ринок, 2024, 2 (222), 80-85. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298742>
5. Конспект лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземних мов» : для студентів 5 курсу ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спец. 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики пер. ; авт.-упор. І.Ю. Гусленко]. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 64 с.
6. Методика викладання англійської мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод Ірина Василівна. – Умань : Візаві, 2018. – 165 с.
7. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: теоретичні засади : навч. посіб. у схемах і табл. для студентів фту інозем. філології освітньо-кваліфікац. рівня «бакалавр» / Запорізьк. нац.ун-т ; уклад.: К. М. Ружин – Запоріжжя : Вид-во ЗНУ, 2012. – 115 с.
8. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник/ Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін.. - К.: Видавничий центр «Академія», 2010. - 328 с.
9. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
10. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
11. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
12. Структурно-логічні схеми і таблиці з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / укл. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2004. 208 с.
13. Digital Technologies for Teaching English as a Foreign/Second Language: a collective monograph. Цифрові технології навчання англійської мови як іноземної/другої мови: колективна монографія / Антоненко Н., Коноваленко Т., Король Т., Подосиннікова Г., Прокопчук Н., Салюк Б., Шевченко М., Школа І. (кол.авт.); за заг.ред. Школи І., Салюк Б. Житомир: Видавництво «Євро-Волинь», 2024. 352 с. Beare K. Student Correction During Class – How and When. [online] Available from: <https://www.thoughtco.com/student-correction-during-class-how-when-1210508>
14. Dubrova O. V., Khalabuzar O. A., Shkola I. V. Digital tools for improving phonetic skills in English: critical analysis and methodology of use. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2025. № 4(34). С. 78-91.
15. Fulcher G. Davidson F. Language Testing and Assessment: an advanced resource book. London and New York: Routledge Taylor and Francis Group. 2007

Інтернет-ресурси

Ресурси для навчання англійської мови, архіви уроків:

<http://www.esl-library.com/index.cfm?PageId=1>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/teaching-kids>

<http://www.englishpage.com/>

<http://www.oup.com/elt/teachersclub/?cc=global>

<http://www.macmillanenglish.com/BlankTemplate.aspx?id=28164>

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59454>

<http://www.teachingenglish.org.uk/>

<http://developingteachers.com/>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/resources/quizzes>

<http://freelanguage.org/>

BBC Learning English:

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/talkingbusiness/index.shtml>

<http://www.bbc.co.uk/ukrainian/learningenglish/>

Повнотекстові версії «Газети для тих, хто викладає та вивчає англійську мову»:

<http://eng.1september.ru/engarchive.php>

З досвіду навчання лексики, граматики, фонетики (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58111>

<http://www.macmillandictionaries.com/resources/e-lessons/e-lessons.htm>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/pronunciation>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/Dictionaries-and-Encyclopedias>

<http://www.oup.com/elt/global/products/livinggrammar/>